

Ministerstwo
Finansów

Finansowe skutki zaleceń wydanych przez audytorów wewnętrznych, które przyniosą wymierne oszczędności w wydatkach ze środków publicznych lub skuteczniejszą realizację dochodów budżetowych

*Prezentacja na spotkanie z audytorami
wewnętrznymi
6 października 2011r.*

ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

tel.: +48 22 694 43 10
fax :+48 22 694 33 74

www.mf.gov.pl

Finansowe skutki zaleceń audytorów, które przyniosą oszczędności w wydatkach...

Założenia prezentacji i dyskusji ze strony MF

- Cel – stworzenie możliwości wykorzystania doświadczeń i odpowiedzi na poruszone kwestie w zadaniach, które zostaną jeszcze zrealizowane w bieżącym roku i przy przedstawieniu sprawozdania.
- Prezentacja i wyjaśnienie niektórych elementów *Wskazówek* MF – ważnych z punktu widzenia pytań i doświadczeń audytorów.
- Prezentacja odpowiedzi na kwestie zgłoszone w przesłanych kwestionariuszach, jak też rozmowach i spotkaniach z audytorami).
- Dodatkowe kwestie i doświadczenia do omówienia w części poświęconej dyskusji.

Finansowe skutki zaleceń audytorów, które przyniosą oszczędności w wydatkach...

Spis treści prezentacji

1. Historia i cel dyspozycji – slajdy nr 4 – 5
2. Oczekiwania ze strony MF – slajd nr 6
3. Założenia dotyczące liczenia i sprawozdania skutków, spodziewane pytania do wskazówek - slajdy nr 7 – 16
4. Doświadczenia audytorów wewnętrznych – slajdy nr 17 – 26
5. *Pytania ze strony środowiska audytorów dotyczące realizacji zadania*

Finansowe skutki zaleceń audytorów, które przyniosą oszczędności w wydatkach...

Historia i cel dyspozycji (1)

- Dyspozycja Premiera w sprawie poszukiwania oszczędności – list P. Ministra Arabskiego z grudnia 2010 r. Konsekwencja: wydającym dyspozycję - KPRM, koordynatorem jej wykonania – MF.

- Skutki takiego przebiegu działań:
 1. Późne zawiadomienie o dyspozycji – już po przygotowaniu planu na rok 2011 przez większość komórek AW
 2. Brak wcześniejszej dyskusji nad metodologią szacowania oszczędności, a efektem ćwiczenia ma być konkret - kwota.

Finansowe skutki zaleceń audytorów, które przyniosą oszczędności w wydatkach...

Historia i cel dyspozycji (2)

- Dodatkowy cel – sformułowanie skutków finansowych jako jeden ze sposobów na:
 1. lepszą efektywność wykonywania zadań
 2. lepszą prezentację pracy audytu wewnętrznego

Finansowe skutki zaleceń audytorów, które przyniosą oszczędności w wydatkach...

Oczekiwane (przez MF) rezultaty wykonania dyspozycji i *Wskazówek*

- Zebranie danych i podsumowanie globalnej kwoty skutków finansowych wydanych zaleceń w styczniu 2012 r. i przekazanie sprawozdania do KPRM.
- W konsekwencji: w globalnej kwocie („jednym worku”) znajdują się oszczędności uzyskane, na przykład, na skutek remontu instalacji przeciwpożarowej w budynku szkoły wyższej, ze sprzedaży zbędnego majątku w jednostce wojskowej, na założeniu nowego systemu informatycznego w urzędzie, odsetkach pobranych od najemcy pomieszczeń lub rzeczy, który nie płacił ustalonej opłaty za najem itd.

Finansowe skutki zaleceń audytorów, które przyniosą oszczędności w wydatkach...

Założenia formułowania skutków finansowych zaleceń we *Wskazówkach* (1)

- podstawowe pytanie audytorów - *dlaczego nie ma wskazówek dotyczących algorytmu czy sposobu liczenia?*

- Obszary działalności badane i zadania wykonywane przez audytorów wewnętrznych są bardzo różnorodne.
- Nie przedstawialiśmy wcześniej metodologii pomiaru finansowych skutków zaleceń wydanych przez audytorów .
- Realizacja dyspozycji nie powinna powodować zawężania zakresu przedmiotowego realizowanych audytów czy prowadzić do zmiany tematyki zadań.
- Z tego powodu Departament DA nie sugerował metody dokonania rachuby czy szacunków każdego zalecenia czy zadania i nie określał obszarów w których należy poszukiwać oszczędności.

Finansowe skutki zaleceń audytorów, które przyniosą oszczędności w wydatkach...

Założenia formułowania skutków finansowych zaleceń we *Wskazówkach* (2)

- podstawowe pytanie audytorów - *dlaczego nie ma wskazówek dotyczących algorytmu czy sposobu liczenia?*
C.d.

- CO DALEJ: Departament DA gotów rozmawiać o finansowych skutkach zaleceń każdego zalecenia, które audytorzy wydali bądź wydadzą – nie chcemy podawać przykładów dla wszystkich, ale chcemy potraktować każde pytanie indywidualnie.

Finansowe skutki zaleceń audytorów, które przyniosą oszczędności w wydatkach...

Założenia formułowania skutków finansowych zaleceń we *Wskazówkach* (3)

- dlaczego wykonanie dyspozycji w ramach zadania audytowego

- Departament DA nie chciał doprowadzić do masowej zmiany planów audytu w ciągu roku, lecz zachęcić do dostosowania sposobu wykonania zaplanowanych zadań do wykonania dyspozycji.

Finansowe skutki zaleceń audytorów, które przyniosą oszczędności w wydatkach...

Założenia formułowania skutków finansowych zaleceń we *Wskazówkach* (4)

- jakie ograniczenia wykonania dyspozycji w ramach zadania audytowego?

Audytorzy nie powinni szukać skutków finansowych za wszelką cenę. Nie powinni tego robić:

- gdy będzie to zbyt kosztowne (dodatkowe analizy oraz sprawozdania i dodatkowi eksperci) i bardzo skomplikowane;
- gdy wydłuży termin jego wykonania;
- gdyby szacowanie skutków groziło ostrym konfliktem z audytowanymi.

Finansowe skutki zaleceń audytorów, które przyniosą oszczędności w wydatkach...

Założenia formułowania skutków finansowych zaleceń we *Wskazówkach* (5)

- dlaczego skutki zaleceń wydanych w zadaniach zapewniających ?

- Zadania zapewniające dotyczą oceny systemu kontroli zarządczej, a oszczędności lub dodatkowe dochody wynikają z usunięcia słabości ww. systemu.
- Według zasad opisanych we *Wskazówkach* można opisać także finansowe skutki wniosków z czynności doradczych audytora dla kierownika jednostki.

Finansowe skutki zaleceń audytorów, które przyniosą oszczędności w wydatkach...

Założenia formułowania skutków finansowych zaleceń we *Wskazówkach* (6)

- *kiedy pomiar skutków?*

- Skutki finansowe zaleceń mają być ustalane przy formułowaniu zaleceń
- Oszacowane skutki muszą być bezwzględnie uzgodnione z komórką audytowaną (por. procedury z § 25 i 27 rozp. metodologicznego – pkt. A.3.4 *Wskazówek*)
- Audytorzy mają informować MF o skutkach wydanych zaleceń, ale tylko tych, które kierownik komórki audytowanej lub kierownik jednostki uznali za zasadne i zadeklarowali ich realizację (por. procedura z § 27 rozp. metodologicznego z 2010 r., por. pkt A.3.6 *Wskazówek*).
- Sprawozdaniu do MF podlegać będą skutki oszacowane, a nie skutki wdrożone (j.w.)

Finansowe skutki zaleceń audytorów, które przyniosą oszczędności w wydatkach...

Założenia formułowania skutków finansowych zaleceń we *Wskazówkach* (7)

- jakie skutki szacować? z których lat?

- Jednostki mają przekazać do MF informacje o skutkach zaleceń które wystąpią w 2011 r.
- Jeśli są oszacowane skutki dotyczące 2012 i 2013 r. można je również (nie ma takiego obowiązku) umieścić w tabeli.

Finansowe skutki zaleceń audytorów, które przyniosą oszczędności w wydatkach...

Założenia formułowania skutków finansowych zaleceń we *Wskazówkach* (8)

- co oznacza praktycznie klasyfikacja we *Wskazówkach*?

- W sensie wykonania dyspozycji – nic. Nie ma obowiązku klasyfikowania skutków dla MF.
- *Próba adaptacji doświadczeń z klasyfikacji NIK.*
- Przykłady skutków zaleceń opisane w dwóch grupach: korzyści (oszczędności i dodatkowe dochody) oraz potencjalne skutki niepożądanych zdarzeń.

Finansowe skutki zaleceń audytorów, które przyniosą oszczędności w wydatkach...

Spodziewane pytania dotyczące wskazówek (1)

- Czy audytorzy będą rozliczeni z wykonania dyspozycji? *Przez MF nie. Co do innych (KPRM, NIK, kierownicy jednostek) – takie ryzyko istnieje.*
- Jak ww. ryzyko zminimalizujemy? *Kar i nagród nie będzie. Nie zmieniamy zasad oceny. Pragniemy jak najmniejszej, potrzebnej MF informacji o wynikach wykonania dyspozycji.*
- Czy warto wskazać przyczyny nie wykazania oszczędności/dodatkových dochodów? *Tak, choćby w rubryce Uwagi sprawozdania lub w osobnym piśmie.*
- Czy MF przewiduje powtórzenie tego ćwiczenia w następnych latach? *MF nie przewiduje w 2012 r. Warto liczyć efekty audytu!*

Finansowe skutki zaleceń audytorów, które przyniosą oszczędności w wydatkach...

Spodziewane pytania dotyczące wskazówek (2)

- O co chodzi z tą ekstrapolacją o której mowa w części B *Wskazówek*? *Zależy nam na pokazaniu przez audytora i audytowanego potencjalnych skutków, które mogłyby wystąpić, gdy nie realizacja zaleceń i usunięcie procedury, praktyki prowadzącej do zdarzeń niepożądanych i strat. Wtedy warto zastanowić się, jakich strat się unika, odnosząc poniesione straty (w przeszłości) na przyszłość. Warunkiem pomyślnej ekstrapolacji powinny być jednak rzetelne dane dotyczące stanu przeszłego i obecnego oraz możliwość udokumentowania, że dana czynność będzie powtarzana w takich samych, podobnych rozmiarach*
- O co chodzi ze skutkami brutto/netto? (pkt A.3.5) *Jeśli to możliwe (dostępne dane) odjąć od przedstawionych skutków koszty wdrożenia rekomendacji.*

Finansowe skutki zaleceń audytorów, które przyniosą oszczędności w wydatkach...

*Doświadczenia przekazane przez audytorów (1)
- Czego brakuje we Wskazówkach MF bądź jest niewystarczająco jasne?*

- Informacja o sposobie liczenia skutków zaleceń.
- Informacja o sposobie dokumentowania kwot oszczędności.
- Informacja o zasadach uzgadniania skutków z komórką audytowaną (brak informacji w komórce audytowanej na dany dzień, niechęć co do opisu skutków z jej strony).

Finansowe skutki zaleceń audytorów, które przyniosą oszczędności w wydatkach...

*Doświadczenia przekazane przez audytorów (2)
- Czego brakuje we Wskazówkach MF bądź jest niewystarczająco jasne? C.d.*

- Informacja o wpływie realizacji dyspozycji na realizację planu audytu.
- Informacja o sprawozdaniu finansowych skutków czynności doradczych.
- Informacja o możliwości zaliczania do sprawozdania skutków, o których informacje otrzymano w kolejnym roku kalendarzowym.

Finansowe skutki zaleceń audytorów, które przyniosą oszczędności w wydatkach...

Doświadczenia przekazane przez audytorów (3) - *Realizacja dyspozycji a cykl audytu.*

- W części jednostek zadania z zaleceniami obejmującymi wymierne skutki finansowe wydano w poprzednich latach cyklu.
- *MF nie przewiduje negatywnych konsekwencji za to, że aktualnie realizuje zadania z zaleceniami trudniejszymi bądź bardzo trudnymi z punktu widzenia pomiaru wymiernych skutków finansowych wydanych zaleceń.*

Finansowe skutki zaleceń audytorów, które przyniosą oszczędności w wydatkach...

Doświadczenia przekazane przez audytorów (4)
- *Związek przyczynowy pomiędzy zaleceniem audytora a skutkami finansowymi.*

- Konieczność wykazania takiego związku – dokumentacja.
- Jeśli zmiany przeprowadzone przez audytowanych dokonywane są przy okazji wdrażania zaleceń wydanych przez audytora , ale nie wynikają z ich treści – nie można odnotować ich kwoty w sprawozdaniu.

Finansowe skutki zaleceń audytorów, które przyniosą oszczędności w wydatkach...

Doświadczenia przekazane przez audytorów (5)
- Wątpliwości dotyczące przyszłych korzyści wynikających z zaleceń.

- Warunki w jakich warto przewidywać korzyści finansowe osiągnięte w przyszłości.
- Kwestia pewności co do finansowania pewnych działań w przyszłości i skali zadań.
- Kwestia przewidywania, czy korzyści odniesione w pewnym obszarze działalności jednostki nie zostaną zrównoważone wyższymi kosztami w innej sferze.

Finansowe skutki zaleceń audytorów, które przyniosą oszczędności w wydatkach...

Doświadczenia przekazane przez audytorów (6) - *Trudności z oszacowaniem pewnych rodzajów skutków finansowych*

- Kwestia oszacowania skutków finansowych z ewentualnego orzeczenia grzywny (w przyszłości).
- Kwestia oszacowania materializacji ryzyka – dotyczącego wypłaty odszkodowań ze środków publicznych uzyskanych przez stronę trzecią na podstawie wyroku sądu (w przyszłości).
- Kwestie szacowania skutków korzyści związanych z uzyskaniem dochodu z umowy najmu.

Finansowe skutki zaleceń audytorów, które przyniosą oszczędności w wydatkach...

Doświadczenia przekazane przez audytorów (7)
- Wątpliwości co do kosztów, który mogą zostać poniesione dla szacowania oszczędności.

- Czy warto ponosić koszty dodatkowych ekspertyz i sprawozdań?
- Czy należy pogodzić się z tym, że wykonanie dyspozycji ma wydłużyć wykonanie zadań i zagrozić wykonaniu planu?
- Czy należy traktować wydanie zaleceń, które przyniosą skutki finansowe jako podstawowy cel prowadzenia audytu wewnętrznego w 2011 r.?

Finansowe skutki zaleceń audytorów, które przyniosą oszczędności w wydatkach...

Doświadczenia przekazane przez audytorów (8) - *Wątpliwości co do zasad współpracy z komórką audytowaną dla szacowania oszczędności*

- Czy można oszacować skutki finansowe wydanych zaleceń bez udziału komórki audytowanej?
- Czy należy brać pod uwagę w dyskusji nad skutkami finansowymi w jednostce racjonalne podstawy niechęci komórki audytowanej do oszacowania skutków wydanych zaleceń (obawa przed karą np. odpowiedzialnością za naruszenie dyscypliny fp).
- Czy zgodnie z metodologią wykonania zadania skutki finansowe są częścią zalecenia i komórka audytowana może złożyć do nich dodatkowe wyjaśnienia lub umotywowane zastrzeżenia?

Finansowe skutki zaleceń audytorów, które przyniosą oszczędności w wydatkach...

*Doświadczenia przekazane przez audytorów (9)
- Wątpliwości co do zakresu podmiotowego środków finansowych, których dotyczy wykonanie dyspozycji*

- Czy można zaliczyć do wykonywania dyspozycji oszacować skutki finansowe dotyczące gospodarki finansowej jednostek nadzorowanych nie należących do sektora finansów publicznych np. środków przedsiębiorstw państwowych ?
- Czy można zaliczyć do wykonywania dyspozycji oszacowane dokonanych przez urząd kwot nadpłaconych podatków – dochodów budżetu państwa?

Finansowe skutki zaleceń audytorów, które przyniosą oszczędności w wydatkach...

Doświadczenia przekazane przez audytorów (10)
- Wątpliwości co poszukiwaniu oszczędności przede wszystkim w sferze działalności podstawowej jednostki

- Wątpliwości, czy tylko w sferze działalności wspomagającej można z powodzeniem wydać zalecenia niosące wymierne korzyści finansowe.

Finansowe skutki zaleceń audytorów, które przyniosą oszczędności w wydatkach...

Z kim należy się skontaktować w sprawie wyjaśnienia wątpliwości dotyczących wykonania dyspozycji?

*z Jarosławem Żukowskim,
Radcą Ministra w Wydziale ds. Audytu Efektywnościowego,
tel. (22) 694 43 10 - (do godz. 14.30)
jaroslaw.zukowski@mofnet.gov.pl*

ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

tel.: +48 22 694 43 10
fax :+48 22 694 33 74

www.mf.gov.pl